

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Вадима Гетьмана»
Факультет фінансів
Кафедра банківської справи та страхування

Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці

**Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених**

Київ, 12 квітня 2021 р.

Дніпро
«Середняк Т.К.»
2021

УДК 336.71(477)
ББК 65.262.101_21я431

Л.О. Примостка, І.Б. Охрименко, А.В. Нікітін

Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці: матеріали наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір. і молод. вчених — Дніпро: Середняк Т. К., 2021, — 519 с.

ISBN 978-617-8010-17-1

Матеріали конференції висвітлюють широкий спектр теоретичних і практичних питань розвитку інноваційних фінансових технологій та над сучасних форм грошей в світовій економіці. Детально розглядаються основні тенденції розвитку фінансових ринків і фінансових інноваційних технологій в цифровій економіці, становлення, ризику та перспективи розвитку крипто-валют та можливості використання блокчейн-технологій на фінансових ринках. Окрему увагу приділено проблемам регулювання фінансових ринків у сучасній цифровій економіці. Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей, слухачів бізнес-шкіл, інститутів підвищення кваліфікації, спеціалістів з фінансів та банківської справи.

УДК 336.71(477)
ББК 65.262.101_21я431

Наукові редактори: *Примостка Л.О., завідувач кафедри банківської справи та страхування, д.е.н., проф.; Охрименко І.Б., к.е.н., доц; Нікітін А.В., к.е.н., доц.*

Автори опублікованих матеріалів та наукові керівники несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

*Рекомендовано до друку кафедрою банківської справи та страхування КНЕУ
Протокол № 9 від 29.04.2021 р.*

ISBN 978-617-8010-17-1

<i>Малофей О. О.</i> Регулювання кредитних ризиків у банківській системі України	492
<i>Нішта В. А.</i> Митне регулювання зовнішньо-економічної діяльності	495
<i>Павелкова А.О.</i> Принципи та моделі державного регулювання ринку страхових послуг в Україні	498
<i>Паламаренко Я.В.</i> Дослідження перспектив розвитку банкострахування в Україні	501
<i>Семененко А.Є.</i> Деякі питання етики поведінки в роботі митниці	504
<i>Степанець В.С.</i> Впровадження показника MREL в Україні	507
<i>Стешенко О.Д., Шестакова Н.В.</i> Перспективи розвитку накопичувального страхування в Україні	509
<i>Стоянова В.В.</i> Перспективи Євроінтеграції банківської системи України	512
<i>Томай В. І.</i> Особливості державного регулювання банківської діяльності в умовах фінансової нестабільності	514
<i>Чуб Ю. С.</i> Необхідність державного регулювання ризиків впровадження цифрового банкінгу	517

На даний час більшість банків України за винятком окремих великих державних банківських установ змогли б виконати норматив MREL у розмірі 8% власних коштів і зобов'язань з огляду на високий рівень капіталу першого рівня. Більшість банків в Україні у фондуванні орієнтуються великою мірою на вклади, тоді як обсяги міжбанківського кредитування та ринкових боргових інструментів (облігацій) дуже обмежені.

Таким чином, при запровадженні нормативів MREL необхідно зосередитись на збільшенні розміру зобов'язань, придатних для списання або конвертації, відповідно до рівня розвитку вітчизняного ринку банківських боргових зобов'язань. При побудові черговості та порядку списання вкладів, порядок залишити в тій черговості, яка визначена в чинній редакції Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Запровадження нового інструменту врегулювання є початком переходу до наступного рівня розвитку мандату страхувальника депозитів та органу врегулювання, наближаючи Фонд до найвищого рівня розвитку за рівнем інституційної спроможності.

Перелік джерел посилання:

1. Словник IADI (International Association of Deposit Insurers). Електронний ресурс: [<https://www.iadi.org/en/core-principles-and-research/publications/glossary/risk-minimiser/>].

2. Меморандум з МВФ. Електронний ресурс: [https://mof.gov.ua/storage/files/Меморандум%20про%20економічну%20та%20фінаНСОВУ%20політику%20МВФ%20від%2002_06_2020.pdf].

3. Директива 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи яка встановлює рамкові положення щодо оздоровлення та виведення з ринку кредитних установ та інвестиційних фірм. Електронний ресурс: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.173.01.0190.01.ENG].

Стешенко О.Д.

к.е.н., доцент кафедри управління державними і корпоративними фінансами

Шестакова Н.В.

«Фінанси, банківська справа та страхування»,

магістр

Український державний університет залізничного транспорту

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Соціальна турбота є головним завданням державної влади. Пенсійна система – її найважливіше соціальне спрямування, а пенсійна реформа - запорука економічної стабільності й упевненості в майбутньому кожного громадянина України. Основне завдання пенсійної реформи полягає в створенні пенсійної системи, яка могла б забезпечити своєчасну виплату зароблених пенсій нинішнім пенсіонерам і одночасно гарантувала б забезпечену старість молодому поколінню громадян.

Існуюча нині державна система пенсійного забезпечення нездатна повністю забезпечувати пенсіонерів значними доходами, тож громадяни України прагнуть знайти додаткові джерела доходів після виходу на пенсію. У них є вибір: недержавні пенсійні фонди (НПФ) або накопичувальне страхування.

Страхування за кордоном є стратегічним сектором економіки. Активи страхових і пенсійних компаній становлять 51% від ВВП у країнах Євросоюзу (у Великобританії - 90%, у Франції - 75%), причому 80% страхових активів зосереджено в компаніях зі страхування життя. Страхова премія становить значну частку від ВВП - від 6,7% у Німеччині, 8% в США, до 15% у Великобританії. Частка премій зі страхування життя в загальній страховій премії складає 58% по всьому світу. При цьому в США страхування життя займає 51%, а в Євросоюзі - 61% ринку. У країнах Європи середня страхова премія в 2008 р. склала € 1805 на душу населення, з них € тисяча дев'яносто вісім - зі страхування життя. Істотна державна податкова підтримка у сфері страхування надається у Великобританії, Канаді і в США, а також у ряді країн, що розвиваються (Туреччина, Бразилія, Мексика) [1].

В Україні протягом 2019 року застраховано 4 596 863 фізичні особи, що на 52,4% або на 1 580 252 особи більше, ніж за відповідний період 2018 року (за 2018 рік застраховано 3 016 611 фізичних осіб). [2].

Основною причиною слабого попиту на страхові послуги є низький рівень доходів і фінансової грамотності населення.

Проведені дослідження і повсякденний досвід спілкування підтверджують низький рівень фінансової грамотності населення. За даними дослідження USAID "Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні", більше половини населення не ведуть облік своїх доходів і витрат, близько 20% українців при купівлі фінансових послуг не читали контракт або не до кінця розуміли його зміст, але все одно підписували його. Більше 15% громадян, які взяли кредити, вважають, що неповернення банківського кредиту не є злочином. Обман страхових компаній не вважають злочином близько 30% респондентів. Подібні проблеми є й в інших країнах. Американські експерти, наприклад, відзначають, що нинішнє покоління у фінансових питаннях розбирається помітно гірше, ніж їхні батьки. [3].

Також серед основних причин повільного розвитку страхування життя в Україні, порівняно з іншими видами страхування, є відсутність законодавчих ініціатив, які б дали поштовх до розвитку цього напрямку. Значним фактором підвищення популярності страхування життя могла б стати поява гарантій від держави. Це можуть бути такі заходи, як створення гарантійного пулу подібного страхування банківських вкладів, поліпшення законодавчої бази для захисту страхувальника та забезпечення мінімального рівня прибутковості з накопичувального страхування, розвиток в Україні нових видів продуктів страхування життя з інвестиційною складовою (unit-linked).

Потенціал для довгострокового зростання страхування життя досить високий. Разом з тим є ряд факторів, що стримують розвиток страхування життя в Україні. Серед них необхідно виділити наступні:

- розвиток страхування в Україні йде по екстенсивному шляху, насамперед за рахунок обов'язкових видів;

- зберігається макроекономічна нестабільність, зокрема, висока інфляція;

- негативні реальні процентні ставки у поєднанні з відсутністю значущих податкових пільг для фізичних та юридичних осіб серйозно ускладнюють роботу по просуванню довгострокового страхування життя.

У розвинених країнах, де даний вид страхування займає більше половини страхових надходжень і є основним інструментом розв'язання соціальних проблем населення, страхові внески на довгострокове страхування життя вилучаються з прибуткового податку працівника. Вживаються конкретні заходи щодо вдосконалення законодавства про податки і збори з метою його спрощення, надання податковій системі стабільності і більшої прозорості, зниження податкового навантаження на платників податків за рахунок реформування окремих видів податків, скорочення кількості податків і зборів, скасування неефективних.

- негативний вплив на економічну діяльність суб'єктів господарювання мають перегляд та скасування більшості податкових пільг;

- недосконалість нормативно-правового регулювання страхової галузі, в тому числі класифікації видів страхування, оподаткування страхових операцій тощо;

- відсутність ясної і чітко прописаної в законодавстві можливості пропонувати сучасні популярні програми страхування життя (наприклад, інвестиційне страхування, страхування від втрати роботи для позичальників кредитів);

- відсутність довіри з боку потенційних страхувальників до індустрії фінансових послуг у цілому і до інституту страхування зокрема, існування негативного досвіду щодо окремих страховиків;

- на кадровому ринку склалася негативна ситуація, пов'язана з нестачею фахівців, які володіють достатніми знаннями і навичками, що дозволило б розвивати страховий бізнес, у тому числі відповідно до міжнародних стандартів;

- відсутність необхідної статистичної інформації як з боку держави, так і з боку страхового співтовариства. [1].

Враховуючи вищесказане, з упевненістю можна стверджувати, що запорукою успішного розвитку довгострокового страхування життя в Україні є обов'язкова і систематична підтримка держави.

Перелік джерел посилання:

1. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257

2. Підсумки діяльності страхових компаній за 2019 рік роки - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ufu.org.ua/files/stat/SK_info2019.pdf

3. Національний банк України - Важливість фінансової грамотності та міжнародний досвід - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=83136318